

Duurzame ontwikkeling in het onderwijs¹

We leven in een snel veranderende, geglobaliseerde wereld. Complex verweven maatschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, grondstoffenvoorziening en sociale ongelijkheid stellen ons op de proef. Hoe kunnen we naar een samenleving evolueren die tegemoetkomt aan de noden van het heden zonder deze van toekomstige generaties in het gedrang te brengen?²

Diverse maatschappelijke actoren engageren zich voor een duurzame ontwikkeling. Deze is ecologisch verantwoord (*planet*), sociaal rechtvaardig (*people*), draagt bij aan de welvaart op lange termijn (*prosperity*) en steunt op een democratisch besluitvormingsproces (*participation*). Ook de Vrije Universiteit Brussel wil een katalysator zijn in die ontwikkeling. Door studenten te leren reflecteren over en werken aan een leefbare wereld – nu en in de toekomst, voor henzelf en voor anderen, hier en elders op de planeet – engageert zij zich in het vormen van de professionals, onderzoekers, beleidsmakers en consumenten van morgen.³

Duurzaam hoger onderwijs houdt in dat duurzame ontwikkeling is ingebed in de leerresultaten. Enerzijds belichten opleidingen vanuit het eigen vakgebied aspecten van duurzame ontwikkeling (*planet, people, prosperity, participation*) en streven zij naar een holistische benadering door bruggen te slaan naar andere disciplines. Interdisciplinariteit is de sleutel tot ‘leren over duurzame ontwikkeling’. Anderzijds vereist duurzame ontwikkeling ook actie. Het verwerven van competenties zoals verantwoordelijkheid, zelfreflectie, respect, systeemdenken, innovatie, creativiteit en toekomstgericht problemen oplossen, is één van de doelstellingen van opleidingen. Activerende werk- en evaluatievormen dragen bij tot dit ‘leren voor duurzame ontwikkeling’. Bovendien zijn de campussen van de universiteit maar ook het kosmopolitische Brussel een uitstekende leeromgeving en experimenteerruimte voor duurzame ontwikkeling. Tal van niet-formele leeractiviteiten zetten studenten aan het denken én het doen.

De Vrije Universiteit Brussel voert een structureel beleid met betrekking tot het stimuleren van duurzaam hoger onderwijs. Goede praktijkvoorbeelden in curricula worden meer zichtbaar gemaakt, docenten en opleidingen worden ondersteund en nieuwe initiatieven opgezet. Acties omtrent duurzame ontwikkeling in het onderwijs, het onderzoek en de bedrijfsvoering versterken elkaar.

De Vrije Universiteit Brussel neemt haar maatschappelijke rol als hogeronderwijsinstelling op: ze vormt, ondersteunt en inspireert met het oog op duurzame ontwikkeling. Deze visie op duurzaam hoger onderwijs sluit naadloos aan bij de redelijk eigenzinnige, humanistisch geïnspireerde en vrij onderzoekende wereldburgers die de Vrije Universiteit Brussel wil opleiden.

¹ Voorliggende visietekst werd uitgewerkt door de stuurgroep ‘Competenties voor duurzame ontwikkeling in het onderwijs aan de VUB’ (Departement Onderwijsbeleid) en sluit aan bij de algemene VUB-visie en doelstellingen m.b.t. duurzame ontwikkeling <http://www.vub.ac.be/MICO/downloads/Strategie%20DOVUB%20FINAL%20110315.pdf> (geraadpleegd 23/09/2014), opgesteld door de stuurgroep ‘Duurzame Ontwikkeling’ (RvB 2011).

² United Nations (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future* (i.e. Brundtland Rapport).

³ Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Project Ecocampus (2014). *Leidraad. Duurzame ontwikkeling als kompas bij de opmaak van leerresultaten*, pp. 13-14.

Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (2010). *De Vlag en de lading. Educatie voor duurzame ontwikkeling*, pp. 4-5.

W. Lambrechts et.al. (2009). *Duurzaam Hoger Onderwijs. Appel voor verantwoord onderrichten, onderzoeken en ondernemen*, Lannoo Campus Leuven, pp. 15-19.